

Štatút splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny

Čl. 1 Úvodné ustanovenie

Tento štatút upravuje postavenie, zodpovednosť, pôsobnosť a úlohy splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny (ďalej len „splnomocnenec“), zásady činnosti, organizačné zabezpečenie jeho činnosti a vzťahy splnomocnenca k orgánom štátnej správy, orgánom územnej samosprávy a iným subjektom.

Čl. 2 Postavenie splnomocnenca

- (1) Splnomocnenec má postavenie poradného orgánu vlády Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“).¹⁾
- (2) Splnomocnenca vymenúva a odvoláva vláda na návrh predsedu vlády Slovenskej republiky (ďalej len „predseda vlády“).
- (3) Zmeny a doplnenia štatútu schvaľuje vláda na návrh predsedu vlády.
- (4) Splnomocnenec zodpovedá za svoju činnosť vláde.
- (5) Splnomocnenec koordinuje svoju činnosť s predsedom vlády, vedúcim Úradu vlády Slovenskej republiky (ďalej len „vedúci úradu vlády“) a s príslušnými členmi vlády.
- (6) V rozsahu plnenia svojich úloh a v súvislosti s výkonom svojej funkcie môže splnomocnenec zriaďovať pracovné skupiny alebo expertné komisie. Ich agendu, zloženie, úlohy, zásady činnosti, technické a organizačné zabezpečenie činnosti, ako aj práva a povinnosti členov, vymedzí splnomocnenec.

Čl. 3 Pôsobnosť splnomocnenca

- (1) Splnomocnenec plní úlohy v oblasti zachovania, rozvoja a podpory práv príslušníkov národnostných menšín, realizuje systémové opatrenia na zlepšenie postavenia národnostných menšín, napomáha posilneniu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti, podporuje porozumenie a toleranciu všetkých obyvateľov bez rozdielu príslušnosti k národnosti a používaného jazyka.

¹⁾ Zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov.

(2) Splnomocnenec pri svojej činnosti najmä

a) dbá o presadzovanie a dodržiavanie vnútroštátnych právnych predpisov a medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky v oblasti postavenia a práv príslušníkov národnostných menšín,²⁾

b) pripravuje, navrhuje a realizuje v spolupráci s Úradom vlády Slovenskej republiky (ďalej len „úrad vlády“), ministerstvami a ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy strednodobé a dlhodobé opatrenia v oblasti zachovania, rozvoja a podpory práv príslušníkov národnostných menšín, ich právneho vedomia a vzťahu k štátnemu občianstvu Slovenskej republiky a rovnako v oblasti zvyšovania hospodárskej, sociálnej a teritoriálnej integrácie národnostne zmiešaných území,

c) podporuje zachovanie, vyjadrenie, ochranu a rozvoj identity a kultúrnych hodnôt národnostných menšín,

d) podporuje participáciu príslušníkov národnostných menšín na riešení vecí verejných,

e) dbá o skvalitnenie výchovy a vzdelávania príslušníkov národnostných menšín.

(3) Návrhy, na ktorých realizáciu je potrebný súhlas vlády, predkladá splnomocnenec na rokovanie vlády prostredníctvom predsedu vlády alebo vedúceho úradu vlády.

(4) Splnomocnenec predkladá návrhy na rokovanie poradných orgánov vlády, ak si to vyžaduje povaha veci.

Čl. 4

Hlavné úlohy splnomocnenca

(1) Splnomocnenec v rámci svojej pôsobnosti podľa čl. 3 ods. 2 písm. a) najmä

a) monitoruje, analyzuje a vyhodnocuje dodržiavanie práv príslušníkov národnostných menšín orgánmi štátnej správy, orgánmi územnej samosprávy a inými príslušnými subjektmi a raz za dva roky predkladá vláde správu o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín najneskôr do 31. mája príslušného kalendárneho roka. Správa o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín musí byť pred jej predložením vláde schválená Výborom pre národnostné menšiny a etnické skupiny Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť,

b) zabezpečuje úlohy sprostredkovateľského subjektu v oblasti postavenia a práv príslušníkov národnostných menšín, ak je úrad vlády uznesením vlády a na základe zmluvy poverený touto funkciou,

c) na požiadanie, alebo z vlastnej iniciatívy pripravuje stanoviská a návrhy k legislatívnym a nelegislatívnym opatreniam súvisiacim s postavením a právami príslušníkov národnostných menšín,

d) spolupodieľa sa na plnení úloh vyplývajúcich z akčných plánov v oblasti postavenia a práv príslušníkov národnostných menšín,

²⁾ Napríklad zákon č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín v znení neskorších predpisov, Európska charta regionálnych alebo menšinových jazykov (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky č. 588/2001 Z. z.), Rámcový dohovor na ochranu národnostných menšín (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky č. 160/1998 Z. z.).

- e) spolupracuje s ústrednými orgánmi štátnej správy pri použití verejných financií vyčlenených zo štátneho rozpočtu na riešenie záležitostí národnostných menšín,
- f) spolupracuje s orgánmi verejnej správy v oblasti postavenia a práv príslušníkov národnostných menšín,
- g) vykonáva intervenčné opatrenia v individuálnych prípadoch súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie v oblasti používania jazykov národnostných menšín,
- h) poskytuje súčinnosť z vlastnej iniciatívy, alebo na požiadanie orgánom štátnej správy pri plnení verejných politík v súvislosti s postavením a právami príslušníkov národnostných menšín,
- i) poskytuje súčinnosť orgánom územnej samosprávy a iným príslušným subjektom pri plnení verejných politík v súvislosti s postavením a právami príslušníkov národnostných menšín,
- j) spolupodieľa sa na tvorbe správ o plnení medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná v oblasti postavenia a práv príslušníkov národnostných menšín,³⁾
- k) poskytuje súčinnosť príslušným štátnym orgánom a ďalším subjektom pri plnení úloh vyplývajúcich z vykonávania medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná v oblasti postavenia a práv príslušníkov národnostných menšín,³⁾
- l) spolupracuje s medzinárodnými organizáciami v oblasti práv príslušníkov národnostných menšín,
- m) predkladá návrhy v rámci tvorby legislatívnych a nelegislatívnych opatrení súvisiacich s používaním jazykov národnostných menšín,
- n) predkladá prostredníctvom vedúceho úradu vlády zásadné pripomienky k materiálom legislatívnej povahy,
- o) posudzuje materiály, návrhy a opatrenia nelegislatívneho charakteru, ktorými sa ukladajú splnomocnencovi úlohy alebo, ktoré majú priamy alebo nepriamy vplyv na postavenie a práva príslušníkov národnostných menšín; podáva k nim obyčajné alebo zásadné pripomienky a stanoviská s návrhom ďalšieho postupu.

(2) Splnomocnenec v rámci svojej pôsobnosti podľa čl. 3 ods. 2 písm. b) najmä

- a) spolupodieľa sa na tvorbe koncepčných materiálov súvisiacich s postavením a právami príslušníkov národnostných menšín,
- b) zriaďuje poradné jazykové skupiny pre jazyky národnostných menšín, ktoré sa používajú v úradnom styku podľa osobitného predpisu⁴⁾ a určuje odporúčanú terminológiu v jazykoch národnostných menšín pre úradný styk.

(3) Splnomocnenec v rámci svojej pôsobnosti podľa čl. 3 ods. 2 písm. c) najmä

- a) vedie zoznam vžitých a zaužívaných geografických názvov v jazykoch národnostných menšín,
- b) spolupracuje s Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky pri plnení úloh v záujme ochrany a rozvoja kultúry národnostných menšín.

(4) Splnomocnenec v rámci svojej pôsobnosti podľa čl. 3 ods. 2 písm. d) najmä

³⁾ Napríklad Rámcový dohovor na ochranu národnostných menšín a Európska charta regionálnych alebo menšinových jazykov.

⁴⁾ § 2 ods. 2 zákona č. 184/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov.

- a) predsedá Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť,
- b) vedie pravidelné konzultácie s príslušníkmi národnostných menšín a s organizáciami národnostných menšín,
- c) presadzuje posilnenie účasti príslušníkov národnostných menšín na riešení vecí verejných.

(5) Splnomocnenec v rámci svojej pôsobnosti podľa čl. 3 ods. 2 písm. e) najmä

- a) predkladá návrhy v rámci tvorby legislatívnych a nelegislatívnych opatrení súvisiacich s výchovou a vzdelávaním príslušníkov národnostných menšín,
- b) predkladá návrhy v súvislosti so skvalitnením výučby slovenského jazyka pre príslušníkov národnostných menšín.

Čl. 5

Zásady činnosti splnomocnenca

(1) Splnomocnenec sa pri výkone svojej funkcie riadi Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi, právne záväznými aktmi Európskej únie, inými všeobecne záväznými právnymi predpismi a uzneseniami vlády, ako aj medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

(2) Splnomocnenec svoju činnosť vykonáva tak, aby nebola dotknutá právomoc a pôsobnosť ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy a ich zodpovednosť za plnenie úloh.

(3) Splnomocnenec na požiadanie alebo z vlastného podnetu informuje predsedu vlády, podpredsedov vlády, príslušného ministra, alebo vedúceho úradu vlády o riešení otázok vo svojej oblasti plnenia úloh.

(4) Splnomocnenec sa môže zúčastniť schôdze vlády, na ktorej sa prerokujú otázky, ktoré patria do jeho pôsobnosti za podmienok ustanovených rokovacím poriadkom vlády.

Čl. 6

Vzťahy splnomocnenca k orgánom štátnej správy, orgánom územnej samosprávy a iným subjektom

(1) Ministerstvá a ostatné orgány štátnej správy poskytujú splnomocnencovi pomoc, potrebnú súčinnosť a informácie na plnenie jeho úloh uvedených v článku 4.

(2) Splnomocnenec je oprávnený v medziach plnenia svojich úloh žiadať informácie a písomné podklady od orgánov verejnej správy o používaní jazykov národnostných menšín v oblasti ich pôsobnosti podľa osobitného predpisu⁵⁾ a spolupracovať s nimi v rámci plnenia svojich úloh.

⁵⁾ § 7a ods. 3 zákona č. 184/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov.

(3) Pri svojej činnosti využíva splnomocnenec najmä informácie, stanoviská, podklady, rozbor a návrhy ústredných a miestnych orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy, expertné a odborné dokumenty Európskej únie, domácich a zahraničných odborných inštitúcií.

(4) Splnomocnenec navrhuje, koordinuje a realizuje plnenie svojich úloh v súčinnosti s orgánmi štátnej správy, orgánmi územnej samosprávy a mimovládnyimi organizáciami a inými subjektmi.

(5) Splnomocnenec v rámci svojej činnosti spolupracuje s poradnými orgánmi vlády.

Čl. 7

Organizačné, administratívne a materiálno-technické zabezpečenie činnosti splnomocnenca

(1) Na zabezpečenie činnosti splnomocnenca sa na úrade vlády zriaďuje Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny (ďalej len „úrad“), ktorý je organizačne začlenený do organizačnej štruktúry úradu vlády.

(2) Vnútornú organizačnú štruktúru úradu, funkcie, činnosť a rozsah úloh jednotlivých organizačných zložiek určuje organizačný poriadok úradu, ktorý vydá vedúci úradu vlády na návrh splnomocnenca.

(3) Zamestnanci úradu sú v štátnozamestnaneckom pomere⁶⁾ alebo v pracovnoprávnom vzťahu⁷⁾ k úradu vlády.

(4) Splnomocnenec riadi, usmerňuje a kontroluje činnosť úradu.

(5) Splnomocnenec realizuje politiku vlády v oblasti postavenia a práv príslušníkov národnostných menšín prostredníctvom úradu, v spolupráci s úradom vlády a príslušnými rezortmi.

(6) Výdavky spojené s plnením úloh splnomocnenca a úradu sa uhrádzajú zo štátneho rozpočtu. Návrh rozpočtu splnomocnenca sa predkladá ako súčasť návrhu rozpočtu rozpočtovej kapitoly úradu vlády. Splnomocnenec predkladá úradu vlády návrh rozpočtu odôvodňujúci finančné náklady potrebné na zabezpečenie činnosti splnomocnenca a jeho úradu v čase prípravy štátneho rozpočtu na nasledujúci rok.

Čl. 8

Záverečné ustanovenia

⁶⁾ Zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

⁷⁾ Napríklad Zákonník práce, zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov, zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

(1) Zrušuje sa Štatút splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny zo dňa 13. júna 2012 v znení Dodatku č. 1 zo dňa 12. júna 2013, v znení Dodatku č. 2 zo dňa 14. augusta 2013, v znení Dodatku č. 3 zo dňa 19. marca 2014 a v znení Dodatku č. 4 zo dňa 18. októbra 2017.

(2) Štatút nadobúda účinnosť dňom schválenia vládou.